

rečeh posebno bistrovidni vladarici, ne odide nevarnost, ki jej preti, zato začne prevdarjati, kako bi bilo temu pomagati moč. Zdajci se spomni, da je v vasi Štadic vladika, z imenom Přemisl, sicer reven, pa od nog do glave junak in ljudomilega srca. Poznala ga je že od mladih let, ker sta se namreč v Budečki šoli, ki jo je bil rajni njen oče Krok osnoval, skupaj učila. Dobro jej je bilo znano, da bistrourni junaški Přemisl si zemljišče sam orje in na kmetiji svoji pičlo hrano vživa. Tega si izvoli modra Libuša družitelja in branitelja Čehov.

Po dobrem premisleku skliče leta 722. slovanska kneginja svoje ljudstvo in najznamenitnejše vladike, ter jih nagovori tako-le: „Drago mi ljudstvo česko! Sklenila je tvoja kneginja, goreča neskončne ljubezni do tebe, tvojim željam vstreči, zato si je supruga in tebi vladarja izvolila. Mož je moder in junašk, ki samoročno obdeluje dobrave, čeravno je vladika; on zna krepko meč sukati, in postavil bo sovragom močno jéz. Naj se podajo trije vladiki v Štadic, in tistega možá, ki ga na polji najdejo, da zemljo orje, tega naj z vso častjo svojega vojvoda in supruga Libuše sprejmejo; ta naj vlada z mano čez vse milo mi ljudstvo česko!“

Veselo je ljudstvo poslušalo ovi govor Libuše. Koj se trije vladiki na pot podajo k presrečnemu možu, ki ga je zadela taka čast, mu jo naznanit in ga povabit na kneževski stolj Višegradski.

Ko so se poslanci Libuše oratarju bližali, jih Přemisl pohlevno vpraša: kaj da želé. Zdaj reče eden izmed njih: „Glejte mizo! ta je, na kateri prihodnji česki vladar pičlo hrano vživa, nujte! pozdravimo ga vojevodo českega, in peljimo ga k slavni kneginji na Višegrad“. Storé. Razodenejo mu namen prihoda svojega in želje kneginje slovanske. Nič se ni obotavljal Přemisl; odjarmi junca in odrine s poslanci do kneginje česke. Zavideli so mu vladiki nenadno čast in marsikdo si želi njegovo mesto. Jedva je radostno ljudstvo poslancev čakalo, zbrano na Višegradu. Z velikim veseljem jih je prisedše sprejelo, in novega vladarja srčno pozdravilo.

Leta 723. je bil česki narod se že mnogo pomnožil. Libuša, ljubezni goreča vladarica, bi ga rada celega v svoji bližnji okolici imela; zato sklene ob bregovih Veltave blizu Višegrada mesto zidati. Gosti gozdi so redili o oni dôbi mnogo zverine v isti okolici. Vojevodinja pošlje tri vladike v kraj, kjer se dandanes potok Barska v Veltavo izliva. „Tamo, jim pravi, boste našli moža, ki nekaj opravlja. Vprašajte ga: kaj da dela, in mi povejte“. Veseli vladiki odrinejo na omenjeni kraj, in res najdejo moža, ki se samotni hišici vhod postaviti trudi. Pobarajo ga: „Kaj delate?“ Odgovori jim: „prag“.

Na to se poslani možje vrnejo in naznanijo Libuši, kar so videli in čuli. Vesela Libuša reče: „Tako je! Prag naj se mesto zove; on naj bode vhod, skozi ktereга boste k srcu mojemu pot našli“.

Neizrekljiva radost prevzame ljudstvo in ljubezen do modre in dobrotne kneginje se še više vtrdi. Gozd se posekuje, močvirnati prostori se posipajo, dolinice poravnava in lepe hiše se začenjajo dvigati na tem prostoru. Vedno večja je bila množica naselnikov, in kmalu se je sezidalo znamenito mesto. Navdušena Libuša pa prerokuje mnogo od prihodnje imenitnosti predragega jej mesta. Kar je pa prerokovala, na tanko se je spolnilo o poznejši dôbi. Kmalu je trdno stalo slavnoznano slovansko mesto — zlatna Praga!

Pivčan.

Mnogovrstne novice.

* *Slavljenje ruskega cara Petra Vélikega v Londonu.* V znamenje, da se približuje dvestoletni spomin Petra Vélikega, so postavili v Londonu veliki ščit na ono mesto, kjer je delal nekdanj Peter I. kot prost tesár. Na ščitu je napis: „Na tem mestu je delal kot tesár pri izdelovanju ladij (brodov) Peter, ki je pozneje bil car ruski in imenovan Peter Véliki“. „Obzor“.

* *Kulturonosna misija Nemcev.* Zaveznemu svetu Nemškemu je vlada pruska predložila načrt postave, ki določuje, da vprihodnje mora biti uradni jezik v celi Alsaciji in Lotringu nemški jezik. Na eni strani novopečenega nemškega cesarstva vrivajo svoj jezik Poljakom, na drugi pa hočejo ponemčiti Francoze. Kako oni o tem postopajo, ni treba opisovati Hrvat — piše „Obzor“ — katerim je še v živem spominu ponemčevalna dôba Bachovega absolutizma. Tej opazki dostavljamo mi Slovenci to, da, kar je na Hrvaškem bilo, je dandanes še pri nas na Slovenskem! Nemec res ne more živeti, da ne bi v jarem svojega jezika tlačil družih narodov pod pretvezo, da mu cepi edinozveličavno kulturo!

* *Zagrebska opera gré, kakor „Südsl. Zeitg.“* piše, po končani zimski sezonu 15. dne t. m. pod vodstvom našega rojaka in velecejenega tenora g. Fr. Gerbic-a v Beligrad, da ondi predstavlja slovanske opere.

* *Ruske finance.* Vkljub velikim ovéram, ki jih je imela ruska država po nesrečni vojski v Krimu, je vendar razvitek narodnega bogatstva čedalje večji. Državni dohodki so znesli preteklo leto 16 milijonov in 665.000 rubljev, stroški pa le 12 milijonov in 873.000.

Dopisi.

Iz Trsta. — Deželna komisija, izvoljena za razstavo dunajsko, se je razdelila v 3 pododbore, katerih eden bode delal za Tržaško, drugi za Goriško, tretji za Istrijo. Izvrševalni odbor šteje 20 glav.

V Rojanu. — Zarad grdega vremena smo bili prisiljeni, „besedo“ za stradajoče Kranjce na belo nedeljo 7. aprila preložiti, bodi-si vreme ta večer kakoršen koli. Uljudno se vabijo vsi častiti udje in rodoljubi, naj obilo pripomorejo v blagi namen. Vstopnina je za vsacega gospoda 30 krajc. Radodarnosti se ne stavijo meje.

Ivan Dolinar, tajnik.

Štajarsko. Iz Gradca. — Tudi pri nas je ustanovljena deželna komisija za dunajsko veliko mednarodno razstavo, ki bode prihodnje leto na Dunaji, in je začela svoje delovanje s tem, da je oklicala poziv do obrtnikov, kmetovalcev, gozdarjev, rudarjev, zastopnikov znanosti in umetnij, naj bi vse moči napeli, da bode Štajarska dostojno zastopana v razstavi. Čudili smo se koncu tega poziva, ki ga je 7. u. m. oklical izvrševalni odbor iz Gradca, ki se glasi tako-le: „Ponašamo se, da smo Avstrijanci, da smo „slovenski Štajerci“ — in pod tem pozivom stoji podpis Kaiserfelda! Se vé da, kedar je treba povelčati deželo, takrat so Slovenci dobri, sicer pa jih ne poznajo, in še v Mariborski vinski šoli ne!“

Črnomelj 31. marcija. (Beseda na korist pogorelcem; odhod dr. Pestotnika; potreba okrajnega zdravnika.) 24. dne t. m. je narodna naša čitalnica na korist pogorelcem Dobliških predstavila 2 gledališčni igri: „Samoglavnež“ in pa „Ciganska družba“, potem pa je bila tombola. Dohodkov je bilo 60 gold., od katerih pa se morajo stroški odšteti. Grdo vreme bilo je krivo, da nismo imeli vnanjih gostov. Vsi igralci so občinstvu jako vstregli, kajti vsi so se védli na odru tako, kakor da bi bili vže